

The Way Back

En hyldest til frihed og ukuelighed

Af Kirsten Köneke

Ny storfilm af australieren Peter Weir, som her fortæller om en flugt og en lang vandring bort fra Gulag – om frihedstrang, om sammenhold. En storslået og bevægende hyldest til frihed og menneskets ukuelighed.

Vejen tilbage er lang – omkring 6.500 km. Vi starter med grusomme billeder fra en af Stalins Gulag lejre – så grusomme, at man sidder og håber: Undslipper de dog ikke snart? Det lykkes for en lille gruppe mænd, og vi ved fra starten, at ikke alle overlever.

Vandringen er lang. Fra Sibiriens sne og is over Mongoliets ørkner og Himalaya til Indien. Det er denne vandring filmen handler om. Undervejs møder de en kvinde, der slutter sig til gruppen og tilføjer denne det 'feminine touch': Hun får mændene til at åbne sig for traumer og drømme midt i den hårde kamp for overlevelse. Men fokus er på sammenholdet og vandringen. Et bevægende øjeblik indtræffer, da en af gruppen vil forlade den efter at de næsten er nået frem til friheden. De andre bebrejder ham, at han svigter sammenholdet. Men han indvender, at nu er de jo frie til at gå hver deres vej. Undervejs havde kampen for overlevelse fyldt så meget, at de næsten havde glemt, hvorfor de vandrede. Denne (gen)opdagelse af friheden er vigtig og det tredje store tema for filmen. Menneskets ønske om frihed, de umenneskelige strabadser mennesker er parate til for at opnå den – og nødvendigheden af sammenhold. Vi er alle bundet op på hinanden.

Denne nye storfilm fra den australske mesterinstruktør Peter Weir har været ventet med spænding. Sidst vi hørte fra ham var i 2003 med 'Master and Commander' om en utrolig skibsjagt hen over verdenshavene. I 'The Way Back' er vi til gengæld i den grad landbaserede. National Geographic har været med til at finansiere filmen, og fotografen Russel Boyds billeder er overvældende. Alene for deres skyld er filmen værd at se. Gruppen går - og går - eller slæber sig frem - og landskaberne fylder lige så meget som gruppen. Fokus er ikke (som man måske traditionelt ville forvente) på konflikter i gruppen. Det er sammenholdet, der tæller. Men enkelte skiller sig selvfølgelig ud. Colin Farrell yder en stor præstation som Valka, en russer og bøddel, der ikke ved, hvad han skal stille op med frihed; Ed Harris er en kynisk amerikaner, der blot kalder sig 'Mr. Smith'; og Jim Sturgess er polakken Janusz, som Mr. Smith velkalkuleret beslutter at flygte med, fordi han tiltror Janusz den menneskelige egenskab, at han vil hjælpe andre, også med risiko for sig selv. Endelig spilles kvinden sødt og skrøbeligt af Saoirse Ronan, som blev Oscarnomineret for 'Sonnet' i 2007, og som vi sidst har set i Peter Jacksons 'Lovely Bones' (2009).

Tilbage sidder man med spørgsmålet: Er en så utrolig historie også sand? Den er inspireret af bestseller-bogen 'The Long Walk: The True Story of a Trek to Freedom' fra 1955 af Slavomir Rawicz. BBC har påvist, at bogen er et falsum – selvom dele af historien højst sandsynligvis er sande. Det ændrer for mig ikke noget ved Peter Weirs film. Det er ikke en dokumentarfilm, jeg er gået ind for at se. Hvad Weir giver os er en storslået og bevægende hyldest til sammenhold, drømmen om frihed og menneskets ukuelighed imod alle odds. Tankevækkende i disse dage?

Filmfakta

USA 2010 – Instr. + manus: Peter Weir – Medv.: Jim Sturgess, Ed Harris, Saoirse Ronan, Colin Farrell, Mark Strong, Alexandru Potocean, Gustaf Skarsgård – 133 min. – Biografpremiere d. 31/3 og på DVD d. 7/9 2011 – Udlejning/pressebillede © Scanbox

Links

<http://cinemazone.dk/review.asp?id=8184&area=1>
https://cinemaonline.dk/Anmeldelse/the_way_back.1551.html
<http://www.philm.dk/Movie/Detail?id=1565>
<https://www.nytimes.com/2011/01/21/movies/21way.html>